

EELNÕU 21.03.2024

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

Janek Hoffmann esitas 08.03.2024 Keskkonnametile veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotluse veekogu kaldaalalt sette ja pilliroo eemaldamiseks korrashoiu eesmärgil Saadjärves Väljaotsa-Tuuleveski kinnistuga¹ piirneval alal. Kavandatakse setete ja pilliroo eemaldamist Saadjärvest. Tegevuse käigus järgitakse ajaloolist kaldajoont, suurte puude eemaldamist ei kavandata. Lisaks vajab puhastamist antud kohas paiknev maaparandussüsteemi eesvool. (maaparandussüsteemi/ehitise kood 2020653000030/001). Kuna alale, kust setteid eemaldatakse, suubub maaparandussüsteemi kollektor, siis maaparandussüsteemi toimimise tagamiseks puhastatakse kollektori väljavool.

Esmalt mainime, et maaparandussüsteemide eesvoolude hooldustööd tuleb esmalt kooskõlastada Eesti Põllumajandus- ja Toiduametiga.

Keskkonnaamet kontrollis taotluse vastavust nõuetele ja pidas esitatud teavet piisavaks veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu menetluse algatamiseks.

Kavandatav tegevus ei ole keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lg 1 kohaselt olulise keskkonnamõjuga tegevus.

Taotletav tegevus (sette eemaldamine veekogust ei ole keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi ka *KeHJS*) kohaselt olulisega keskkonnamõjuga tegevus. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang tuleb Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 224*) § 11 lõike 7 kohaselt anda veekogu süvendamisele mahust alates 100 kuupmeetrit. Seega arvestades taotletava tegevuse väikest mahtu, ei oleks vajalik keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindangu andmine, kuid kavandatav tegevus asub Vooremaa maastikukaitseala (keskkonnaregistri kood KLO1000294) Vooremaa piiranguvööndis (Vabariigi Valitsuse 30.11.2006 määrus nr 245). Vooremaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Vooremaa maastikule tüüpiliste suurvoorte ja nende vahel asuvate järvede, sealse elustiku mitmekesisuse ja maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurmaastiku ilme säilitamine ja taastamine.

Ala kuulub ka Vooremaa linnualana (RAH0000069) ja Vooremaa järvede loodusala (RAH0000137) Natura 2000 alade võrgustikku.

KeHJS § 3 lõike 1 punkti 2 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi ka KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS §

¹ 79402:001:0230

9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, veeseaduse § 198 lõike 2 kohaselt on antud juhul otsustaja Keskkonnaamet KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 22, määruse nr 224 § 1 lõike 1 ja § 15 punkti 8, KeHJS § 6¹ lõike 3 ja § 11 lõigete 2 ja 4 kohaselt peab loa andja andma eelhinnangu selle kohta, kas selline tegevus, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti, on olulise keskkonnamõjuga tegevus ning kaaluma KMH algatamise vajalikkust. KeHJS § 11 lõike 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhinnangust ja asjaomase asutuse seisukohast.

I. EELHINNANG

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6¹ lõike 3 järgi annab Keskkonnaamet eelhinnangu taotluses esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi määrus nr 31).

1.Kavandatav tegevus

1.1.tegevuse iseloom ja maht

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimise taotlus esitati veekogu kaldaalalt sette ja pilliroo eemaldamiseks korrashoiu eesmärgil Saadjärves Väljaotsa-Tuuleveski kinnistuga² piirneval alal. Kavandatakse setete ja pilliroo eemaldamist Saadjärvest. Tegevuse käigus järgitakse ajaloolist kaldajoont, suurte puude eemaldamist ei kavandata. Lisaks vajab puhastamist antud kohas paiknev maaparandussüsteemi eesvool. (maaparandussüsteemi/ehitise kood 2020653000030/001). Kuna alale, kust setteid eemaldatakse, suubub maaparandussüsteemi kollektor, siis maaparandussüsteemi toimimise tagamiseks puhastatakse kollektori väljavool.

Esmalt mainime, et maaparandussüsteemide eesvoolude hooldustööd tuleb esmalt kooskõlastada Eesti Põllumajandus- ja Toiduametiga.

1.2.tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähi-piirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Tööde piirkond asub Vooremaa maastikukaitseala (keskkonnaregistri kood KLO1000294) Vooremaa piiranguvööndis (Vabariigi Valitsuse 30.11.2006 määrus nr 245). Vooremaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Vooremaa maastikule tüüpiliste suurvoorte ja nende vahel asuvate järvede, sealse elustiku mitmekesisuse ja maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurimaastiku ilme säilitamine ja taastamine.

Ala kuulub ka Vooremaa linnualana (RAH0000069) ja Vooremaa järvede loodusala (RAH0000137) Natura 2000 alade võrgustikku.

Saadjärvel on looduskaitseadusega määratud kalda piiranguvöönd, mille ulatus on 100 meetrit tavalisest veepiirist ja ehituskeeluvöönd (50 m) ning veeseadusega määratud veekaitsevöönd (10 m).

² 79402:001:0230

Lähtutud on Keskkonnaameti peadirektori 10.01.2012 käskkirjaga nr 1-4.2/12/5 kinnitatud „Vooremaa maastikukaitseala Kaitsekorralduskavast 2012-2021 (edaspidi *kaitsekorralduskava*)”, millega on määratud Vooremaa maastikukaitsealal kaitstavate oluliste kaitseväärtuste paiknemine ja kaitseks vajalikud meetmed. Kasutatud on ka Eestima Looduse Infosüsteemi EELISesse ning eElurikkusesse (<https://elurikkus.ee/>) kantud andmeid. Ühtlasi on kasutatud Eesti Ornitoloogiaühingu poolt 2022 aastal koostatud „Vooremaa linnuala (EE0080171) haudelinnustiku ja rändel peatuvate veelindude inventuur 2022“ aruannet.

1.3.ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Tööde käigus taastumatuid loodusressursse ei kasutusse ei võeta. Mõju põhjaveele ei ole, töökorras tehnika kasutamisel ei ole põhjavee või pinnavee saastumise ohtu.

1.4.tegevuse energiakasutus

Tööde käigus otsest energiakasutust ei kaasne.

1.5.tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Taotletava tegevusega ei kaasne saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Ajutiselt võib tööde käigus tõusta töötsoonis vees heljumi sisaldus, mis peale tööde lõppu tavapäraselt normaliseerub. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat müra.

1.6.tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Setete eemaldamisega ei kaasne jäätmete teket.

1.7.tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Kui tegevuse läbi viimisel kasutatakse tehniliselt korrasolevaid masinaid, ei kaasne töödega tavapäraselt avariilukordade esinemist.

1.8.tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.1.olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Töödega ei kaasne muutusi maakasutuses.

2.2.alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Tööde käigus eemaldatakse veekogu kaldaalalt sette ja pilliroog Saadjärves Väljaotsa-Tuuleveski kinnistuga piirnevalt alalt. Tööde piirkonnas ei paikne maavarade leiukohti.

2.3.keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Tööde piirkond asub Vooremaa maastikukaitseala (keskkonnaregistri kood KLO1000294) Vooremaa piiranguvööndis (Vabariigi Valitsuse 30.11.2006 määrus nr 245). Vooremaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Vooremaa maastikule tüüpiliste suurvoorte ja nende vahel asuvate järvede, sealse elustiku mitmekesisuse ja maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurimaastiku ilme säilitamine ja taastamine.

Ala kuulub ka Vooremaa linnualana (RAH0000069) ja Vooremaa järvede loodusalana (RAH0000137) Natura 2000 alade võrgustikku.

2.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Kavandataval tegevusel (sette ja pilliroo eemaldamine) puudub otsene mõju inimese tervisele ja heaolule.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Tööde käigus eemaldatakse veekogu kaldaalalt sette ja pilliroog Saadjärves Väljaotsa-Tuuleveski kinnistuga piirnevalt alalt. Tegemist ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevustega keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajutimissüsteemi seaduse tähenduses.

3.1.mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus

Valguse, soojuse, kiirguse ja lõhna reostust sette ja pilliroo eemaldamisel ümbruskonnale eeldatavalt ei kaasne. Eeltoodud tegevusega ei kaasne saasteainete heidet välisõhku, mis põhjustaks pöördumatuid muutusi antud piirkonnas. Tööde teostamise perioodil kaasneb ajutine müra. Kavandatavat tegevust saab käsitleda kui tavapärast ehitustegevust. Ehitusest ja materjali veost tingitud müra ja vibratsioon jäävad tavapärasele ehitusega kaasnevale tasemele.

Tööde teostamisega kaasneb lokaalne mõju Saadjärvele, kuna tekkiva heljumi levimise ja mõju minimaliseerimiseks tuleb veekeskkonnas töid teostada madalveeperioodil. Kuna tööde maht on väike, siis on heljumi kogused vees vähesed ja oluline mõju Saadjärvele puudub.

3.2.mõju ilmnemise tõenäosus

Saadjärve veekvaliteedile olulist mõju ei kaasne, kuna töid teostatakse madalvee perioodil, et vähendada sette ja heljumi koormust.

3.3.mõju tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Sette ja pilliroo eemaldamine on ühekordne tegevus. Seega on tegemist peamiselt tööde ajal esineva väheldase mõjuga. Peale tööde lõppu häiring veekogule lõpeb ning veekogu veekvaliteet on eeldatavalt endine.

3.4.mõju piiriülesus

Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.5.mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.5.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Tööde piirkond asub Vooremaa maastikukaitseala (keskkonnaregistri kood KLO1000294) Vooremaa piiranguvööndis (Vabariigi Valitsuse 30.11.2006 määrus nr 245). Vooremaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Vooremaa maastikule tüüpiliste suurvoorte ja nende vahel asuvate järvede, sealse elustiku mitmekesisuse ja maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurmaastiku ilme säilitamine ja taastamine.

Ala kuulub ka Vooremaa linnualana (RAH0000069) ja Vooremaa järvede loodusala (RAH0000137) Natura 2000 alade võrgustikku.

Vooremaa linnuala (EE0080171) liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on rästas-roolind (*Acrocephalus arundinaceus*), **sinikael-part** (*Anas platyrhynchos*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), rabahani (*Anser fabalis*), punapea-vart (*Aythya farina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), hüüp (*Botaurus stellaris*), **mustviires** (*Chlidonias niger*), **roo-loorkull** (*Circus aeruginosus*), lauk (*Fulica atra*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), hallpõsk-6 (9) pütt (*Podiceps grisegena*) ja tuttpütt (*Podiceps cristatus*).

Vooremaa järvede loodusala (EE0080110) eesmärgiks I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on **vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130)**, vähe-kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on **tiigilendlane** (*Myotis dasycneme*), saarmas (*Lutra lutra*), **harilik hink** (*Cobitis taenia*), **harilik vingerjas** (*Misgurnus fossilis*), laiujur (*Dytiscus latissimus*) ja tõmmuujur (*Graphoderus bilineatus*)

3.5.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel on tööde teostamise alale registreeritud mitmete II katekoria liikide elupaigad nagu **veelendlane** (*Myotis daubentonii*) KLO9104469, **tiigilendlane** (*Myotis dasycneme*) KLO9100804, järvekaur (*Gavia arctica*) KLO9132227, väikekajakas (*Hydrocoloeus minutus*) KLO9132228, sarvikipütt (*Podiceps auritus*) KLO9132229 ning III kaitsekategooria liikide elupaigad nagu **vingerjas** (*Misgurnus fossilis*) KLO9102522, **hink** (*Cobitis taenia*) KLO9102521, **mustviires** (*Chlidonias niger*) KLO9132225, jõgitiir (*Sterna hirundo*) KLO9133158, **roo-loorkull** (*Circus aeruginosus*) KLO9133165.

Eesti Ornitoloogiaühingu poolt 2022 aastal koostatud linnustiku aruande kohaselt on planeeritud tööde ala läheduses on leitud linnuliikide **sinikael-part** (*Anas platyrhynchos*)³, vihitaja (*Actitis hypoleucos*)⁴ ja rootsiisitaaja (*Emberiza schoeniclus*)⁵ isendeid.

Lisaks on Saadjärv **Natura elupaigatüüp vähe- kuni kesktoiteliste mõõdukalt kareda veega järved (3130)**.

³ Pesitsuskindlus v (võimalik pesitsemine), tegevus p

⁴ Pesitsuskindlus v, tegevus p

⁵ Pesitsuskindlus R (tõenäoline pesitsemine) 1 isend, tegevus s

Vooremaa linnuala

Saadjärv on oluline puhke- ja toitumisala rändlindudele nagu naerukajakas (*Larus ridibundus*) rabahani (*Anser fabalis*) ja suur-laukhani (*Anser albifrons*) ning omab tähtsust pesitsusalana linnuala kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele nagu hüp, rästas-roolind, tuttpütt, roo-loorkull, lauk, mustviires, hall-põskpütt ja sinikael-part.

Loodusdirektiivi eesmärk on vältida Natura 2000 võrgustiku alade kahjustamist ning tagada loodusdirektiivi I lisas nimetatud looduslike või poollooduslike elupaigatüüpide või II lisas nimetatud liikide soodsa seisundi säilitamine või taastamine. Linnudirektiivi üheks eesmärgiks on Natura 2000 linnualal tagada kaitse-eesmärgiks olevate linnuliikide soodne seisund.

Linnuala kaitse-eesmärgiks olevad liigid on tihedalt seotud veekogu ja selle äärse alaga. Linnud kasutavad pesitsusalana järve roostikku, toiduotsingutel satuvad veelinnud ka veekogu avaveelisele osale, kuid augustis, kui pojad ei ole veel lennuvõimestunud, liiguvad veelinnud järvel koos poegade ja pesakohaga nii oluliselt seotud ja tööd veekogus neile suure tõenäosusega ohtu ei kujuta. Augustikuuks on järve roostikus pesitsevate värvuliste, hüübi ja roo-loorkulli pojad lennuvõimestunud ning tööd veekogus neile otsest ohtu ei kujuta.

Küll aga on tööde piirkonnas asuv hõre roostik, mis piirneb elamuga kinistul linnuala kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele vähesobiv pesitsusala.

Pesitsevate liikide soodsa seisundi tagamiseks tuleb tagada, et säilivad puutumatuna alad, kus paiknevad suure tõenäosusega pesitsuskolooniad. Kaldataimestiku ja sette eemaldamisega kaasnevad nendel aladel muutused ka veetaimestikus. Vooremaa maastikukaitsealal ei ole selliseid olulisi liike, kelle elupaigad häviksid kallaste kinnikasvamise tagajärjel. Pigem võib kallaste võsastumine ja roostumine teatud määral vähendada häirimist ning liigsete toitainete kandumist järve.

Vooremaa kaitsekorralduskava alusel on linnustikule ohuteguriks veetaimestiku oluline vähendamine järvedel ning tingimuste muutmine elupaigas ja sellest tulenev arvukuse vähenemine.

Keskkonnaametile teadaolevatel andmetel on alale registreeritud (EELIS) või vaadeldud linnuala kaitse eesmärgiks olevad liigid mustviires, roo-loorkull ja sinikael-part, kes kasutavad pesitsemiseks roostikku, kuid eElurikkuse andmetel ei ole piirkonnas nendel kindlaid pesitsusi täheldatud, mistõttu võib eeldada, et planeeritavad tööd ei muuda kaitse eesmärgiks olevate liikide soodsat seisundit.

Arvestades eeltoodut ei ole kavandatud tegevusel esitatud mahus ebasoodsat mõju Vooremaa linnuala kaitse-eesmärgiks olevate linnuliikide elupaikade seisundile.

Vooremaa loodusala

Kavandatava veekeskkonnariskiga tegevus mõjutab potentsiaalselt **Vooremaa järvede loodusala** (keskkonnaregistri kood RAH0000137, rahvusvaheline kood EE80110) kaitseväärtustest elupaigatüüpi vähe- kuni keskoiteliste mõõdukalt kareda veega järved (3130) ning keskkonnaregistri andmetel liikide harilik hink (*Cobitis taenia*) ja vingerjas (*Misgurnus fossilis*) elupaika ning nahkhiireliikide veelendlane (*Myotis daubentonii*) ja tiigilendlane (*Myotis dasycneme*) esinemisalasid. Saadjärves esineb ka vähelevinud rohevetika järvepalli (*Aegagropila linnaei*) elupaik.

Vähe- kuni kesktoiteliste mõõdukalt kareda veega järved (3130)

Elupaigatüübi vähe- kuni kesktoiteliste mõõdukalt kareda veega järved (3130) kaitsel on eelkõige vajadus säilitada hüdroloogiline režiim ja liikidele olulised elupaigad ning vältida järve vee kvaliteedi halvenemist.

Saadjärv (724,5 ha, 8,0 m sügav, valgala 31,9 km²) kuulub Ida-Eesti vesikonna Peipsi alamvesikonda. Saadjärve veevahetus on nõrk ning selle põhjuseks on järve suur veemaht ning vaid üks mõõduka veehulgaga väljavool Mudajõe kaudu (registrikood VEE1043400). Peamised sissevoolud on järve Kabelisoo ja Kukulinna peakraavidest, lisaks suubub järve hulgaliselt magistraalkraave. Järve seisundi hinnang VRD (Euroopa Liidu veepoliitika raamdirektiiv 2000/60/EÜ) järgi on hea. Järv on reostustundlik ja eutroofne ehk rohketoimeline veekogu, järv on hea vee läbipaistvusega. Vooremaa maastikukaitseala kaitsekorralduskava (2012-2021) kohaselt on järvede kaitse pikaajaliseks eesmärgiks hea ökoloogilise kvaliteedi säilitamise/saavutamise kõrval ka nende puhkeväärtuse säilitamine.

Sette töödega kaasneb lokaalne mõju Saadjärvele, kuna tekkiva heljumi levimise ja mõju minimaliseerimiseks tuleb veekeskkonnas töid teostada madalveeperioodil. Kuna sette eemaldamise mahud on väikesed, siis ei ole heljumi kogused vees eeldatavasti suured. **Seega olulist mõju Saadjärvele ei ole, kui töid teostatakse madalvee perioodil.**

Saadjärv on kaitsealuste kalaliikide **vingerja** ja **hingu** ning haruldase rohevetika **järvepalli** elupaigaks. Setete ja roostiku eemaldamine võib häirida üksikuid isendeid või kaasa tuua üksikute isendite hukkumist, kuid see ei sea tervikuna ohtu hingu ja vingerja asurkondi Saadjärves. Seega võib eeldada, et planeeritavad tööd madalveeperioodil, s.o. väljaspool kudeaega, ei ohusta eeldatavalt kaitsealuste kalaliikide seisundit. Tööde piirkonnas ei esine ka järvepallile sobivaid elupaiku. Saadjärve veepeeglit kasutavad **veelendlane** ja **tiigilendlane** valdavalt toitumisalana. Sobivad pesitsusalad asuvad liikidel kaldavööndis ja lähipiirkonnas paiknevates puistutes. Planeeritud tööd ei ohusta Keskkonnaameti hinnangul nahkhiireliikide elu- ja toitumistingimusi.

Kokkuvõttes võib eeldada, et kavandatud töödega mõju Natura 2000 ala kaitse-eesmärgiks seatud linnuliikidele, nahkhiireliikidele, vee-elustikule, sh hingule, vingerjale ja järve elupaigale on tõenäoliselt ebaoluline ja lokaalne ning väga lühiajaline.

KeHJS § 29 lg 2 kohaselt võib tegevusloa anda, kui seda lubab Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekord ning otsustaja on veendunud, et kavandatav tegevus ei mõjuta ebasoodsalt selle Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkust ega kaitse-eesmärki.

Eeltoodut arvesse võttes on olemasolevate teadmiste ja varasemate kogemuste põhjal suure tõenäosusega välistatud, et tegevus võiks avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 ala kaitse-eesmärkidele.

Muud looduskaitsealised alad

Vooremaa maastikukaitseala

Vooremaa maastikukaitseala kaitse-eesmärk on suurvoorte kaitse, pärandkultuurmaastike kaitse, nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – vähe- kuni kesktoiteliste mõõdukalt kareda veega järvede (31303), vähe- kuni kesktoiteliste kalgiveeliste järvede (3140), niiskuslembeste kõrgrohustute (6430), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) ning looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) kaitse, nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liikide, hariliku hingi (Cobitis taenia), hariliku vingerja (Misgurnus fossilis) ja laiujuri (Dytiscus

latissimus), kes kõik on III kategooria kaitsealused liigid, ning II kategooria kaitsealuse liigi kaitse, nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ IV lisas nimetatud väike-käsiitiivaliste elupaikade kaitse, nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud linnuliikide, kes on I või II kategooria kaitsealused liigid, ja I lisas nimetatud liikide – herilaseviu (*Pernis apivorus*), händkaku (*Strix uralensis*), jõgitiiru (*Sterna hirundo*), musträhni (*Dryocopus martius*), mustviirese (*Chlidonias niger*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), roo-loorkulli (*Circus aeruginosus*), rukkiräägu (*Crex crex*), sookure (*Grus grus*), täpikhuigu (*Porzana porzana*), valge-toonekure (*Ciconia ciconia*), väike-kärbsenäpi (*Ficedula parva*), välja-loorkulli (*Circus cyaneus*), vööt-põõsalinnu (*Sylvia nisoria*), kes kõik on III kategooria kaitsealused liigid, kaitse, hallpõsk-püti (*Podiceps grisegena*), kes on III kategooria kaitsealune liik, kaitse.

Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit (Vooremaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri § 7 lg 1).

Kuna kavandatud tegevus esitatud mahus ei kahjusta eeldatavasti Vooremaa maastikukaitseala kaitse-eesmärke, saame nõustuda tööde tegemisega esitatud ulatuses.

3.6.ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Kui töid viiakse läbi nõuetekohaselt, ei ole ebasoodsat mõju ette näha.

4. Eelhindangu järeldus

Keskkonnaameti hinnangul puudub sette ja pilliroo eemaldamisel oluline keskkonnamõju üle-euroopalise kaitsealade võrgustikku Natura 2000 kuuluvale Vooremaa linnualale ja Vooremaa järvede loodusala mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik alljärgnevatel põhjustel:

1. Kavandatud tegevus ei avaldada ebasoodsat mõju üle-euroopalise kaitsealade võrgustikku Natura 2000 kuuluvale Vooremaa linnuala ja Vooremaa järvede loodusala kaitse-eesmärkidele.
2. On välistatud, et tegevus avaldab püsivat ja pöördumatut ebasoodsat mõju Saadjärvele ja ala terviklikkusele.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
4. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
5. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.
6. Töid on lubatud teostada suvisel või sügisel madalvee perioodil, väljaspool kalade kudemisaega.
7. Tööde teostamisel tuleb kasutada töövõtteid, millega minimaliseeritakse heljumi kannet tööde piirkonnast kaugemale.
8. Ajutiste valingvihmade korral, mis tingivad kiire veetaseme tõusu veekogus, tuleb tööd katkestada.
9. Tööde tegemiseks kasutada töökorras tehnikat, vältida tuleb pinnase- ja veereostust.
10. Tööde käigus ei ole lubatud muuta Saadjärve kaldajoont (Eesti põhikaardile kantud veekogu lähtejoon).
11. Väljavõetud setet ei tohi ladustada Saadjärve veekaitsevööndisse (10 meetrit

veepiirist), et vältida toitainerikka vee tagasivalgumist veekogusse.

KeHJS § 11 lõike 8¹ kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõike 1 p 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 järgi, kui eelhinnangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

Lähtudes käesoleva eelhinnangu tulemustest ning KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 kohasest teabest puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste või keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks.

II. MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

KeHJS § 11 lõike 2² alusel saatis Keskkonnaamet XX.XX.2024 kirjaga nr XX:XX-x keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu koos eelhinnangu ja veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu eelnõuga registreeringu loa taotlejale ja Tartu Vallavalitsusele seisukoha küsimiseks. Ettepanekuid ja märkuseid eelnõudele ei esitatud/esitati.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodust, veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlusest, arvestades KeHJS § 3 lõike 1 punkti 2, § 6 lõike 2 punkti 22, § 9 lõiget 1, § 11 lõikeid 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, § 12 lõige 1¹ punkti 1, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõiget 1 ja § 15 punkti 8, keskkonnaministri 16.08.2017 määrust nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

3.1.Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Janek Hoffmann veekeskkonnariskiga tegevuse taotluse menetluse raames.

3.2.Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud, samuti kavandatava tegevuse erisused ja keskkonnameetmed muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karina Laasik
juhtivspetsialist
veeosakond

Maris Liiv
spetsialist
looduskasutuse osakond

Marko Petrov
spetsialist
veeosakond